

Teze za Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak

Naziv propisa: Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak

Materija koja se namjerava obuhvatiti Zakonom:

- I)** Temeljne odredbe u svezi primitaka koji se ne smatraju dohotkom i primitaka na koje se ne plaća porez na dohodak
- II)** Utvrđivanje dohotka
- IV)** Osobni odbitak ili neoporezivi dio dohotka
- V)** Postupak za utvrđivanje i naplatu godišnjeg poreza
- VI)** Utvrđivanje i plaćanje predujma poreza
- VII)** Posebne olakšice, oslobođenja i poticaji
- VIII)** Dostavljanje izvješća i druge obveze

Obrazloženje:

I) Ovim Prijedlogom zakona mijenjaju se porezni razredi na način da se najniža stopa od 12% primjenjuje na poreznu osnovicu u visini 2.200,00 kuna, stopa od 25% primjenjuje se na razliku porezne osnovice između 2.200,00 kuna i 13.200,00 kuna (idućih 11.000,00), a najviša stopa od 40% primjenjuje se na poreznu osnovicu iznad 13.200,00 kuna. Navedeno se predlaže kako bi se smanjilo porezno opterećenje radnika i umirovljenika koje je u Republici Hrvatskoj još uvijek relativno visoko u odnosu na zemlje u okruženju te na taj način utjecalo pozitivno na tržište rada, poduzetničku klimu, konkurentnost hrvatskih radnika na međunarodnom tržištu rada posebice u dijelu sektora visokih tehnologija, poticanje zapošljavanja, smanjila porezna evazija te potaknuo povratak i useljavanje hrvatskih iseljenika u Republiku Hrvatsku.

Isto tako, ovim Prijedlogom zakona predlaže se oporezivanje kamata na štednju uz propisana izuzeća te kapitalnih dobitaka i to stopi od 12% unutar sustava dohotka od kapitala. Navedeno se predlaže kako bi se osigurala pravednija raspodjela poreznog tereta odnosno iskazana je potreba za jačim oporezivanjem primitaka od kapitala što je osobito izraženo u trenucima kada se Republika Hrvatska nalazi u postupku provođenja Procedure prekomjernog proračunskog deficita, kontinuiranog pada BDP-a i nadalje prisutnog utjecaja svjetske gospodarske krize. U većini zemalja članica Europske unije kamate na štednju i kapitalni dobitci predstavljaju predmet oporezivanja odnosno izvor dohotka.

Kako bi se izjednačile kategorije dohotka od kapitala neovisno o njegovom izvoru, predlaže se ukidanje i olakšica za dividende i udjele u dobiti do ukupno 12.000,00 kuna.

II) Zbog poreznih obveznika poreza na dohodak koji pri nabavi dugotrajne imovine ne mogu iskazati izdatke već dugotrajnu imovinu amortiziraju na način propisan Zakonom o porezu na dobit, pri čemu im se u tom poreznom razdoblju radi dobivanja državnih pomoći, poticaja i potpora za nabavu dugotrajne imovine temeljem takvih primitka utvrdi visoka obveza poreza na dohodak predlaže se iskazivanje takvih primitaka u iznosima obračunate amortizacije nabavljenog sredstva.

Propisuje se da se primicima od nesamostalnog rada ne smatraju uplate članarina od strane poslodavaca po osnovi članstva u strukovnim komorama, koje je prema posebnim propisima, obvezno za radnike pri obavljanju određenih poslova za poslodavca i isplatitelja primitka odnosno plaće jer je to neophodno za radnike pri obavljanju određenih poslova.

Radi usklađivanja sa Zakonom o porezu na dobit i Zakonom o porezu na dodanu vrijednost propisuje se da promjena načina oporezivanja na temelju podnesenog zahtjeva poreznog obveznika, obvezuje poreznog obveznika slijedeće tri godine umjesto dosadašnjih pet.

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine, broj 94/13) koji je na snazi i primjenjuje se od 23. srpnja 2013. propisano je da ako se prodajom otpada ostvari mjesečni prihod veći od polovine minimalne plaće u Republici Hrvatskoj za proteklu godinu sukladno službenim podacima tijela nadležnog za statistiku, isto se smatra djelatnošću trgovanja otpadom. Shodno navedenom, budući da se porezni obveznici koji ostvare primitke od prodaje otpada iznad određenog mjesečnog iznosa, smatraju da obavljaju djelatnost trgovanja otpadom u skladu s posebnim propisom, primici ostvareni u postupku trgovanja otpadom se prema postojećim poreznim propisima tretiraju ovisno o obilježjima djelatnosti i to kao primici od samostalne djelatnosti ili primci od kojih se utvrđuje dohodak. Međutim, budući da je postojeći porezni tretman primitaka ostvarenih u postupku trgovanja otpadom kompliciran kako za same porezne obveznike koji prodaju otpad tako i za porezne obveznike koji isti otkupljuju, ovim Prijedlogom zakona predlaže se pojednostavljenje sustava oporezivanja, odnosno oporezivanje primitaka od prodaje otpada unutar sustava dohotka od imovine i to po stopi 12% neovisno o visini ostvarenih primitaka na način da isplatitelji primitaka istodobno s isplatom primitka obračunaju, obustave i uplate predjama poreza po odbitku bez priznavanja osobnog odbitka.

Propisuje što se sve smatra kamatama koje podliježu oporezivanju, odnosno kamatama koje ne podliježu oporezivanju te što se sve smatra kapitalnim dobitcima, odnosno u kojim sve slučajevima kapitalni dobitci ne podliježu oporezivanju.

Radi smanjenja porezne evazije, propisuje da se drugim dohotkom smatra i primitak utvrđen kao razlika vrijednosti imovine i dokazane visine sredstava za njezino stjecanje te način utvrđivanja tako ostvarenog dohotka.

IV) Povećava se osnovni osobni odbitak sa 2.200,00 kuna na 2.600,00 kuna, a osobnog odbitka umirovljenika sa 3.400,00 na 3.800,00 kuna mjesečno, a sve kako bi se zaštitili porezni obveznici s najnižim primicima (radnici, umirovljenici i druge osobe koje ostvaruju dohodak, a plaće poreznih obveznika koji ostvaruju bruto plaću do visine minimalne plaće u Republici Hrvatskoj (3.017,61 kuna za 2014.), uz pretpostavku osobnog odbitka u iznosu od 2.600,00 kuna (koeficijent 1,00) ne bi podlijegale oporezivanju

V) Uvođenjem u porezni sustav Izvješća o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja (Obrazac JOPPD), stvorena je osnova za izradu informativnog izračuna godišnjeg poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak temeljem zaprimljenih podataka iz Obrasca JOPPD te ostalih raspoloživih podataka, koji bi se dostavljao poreznim obveznicima koji u poreznom razdoblju ostvare dohodak, za koji se obvezno podnosi porezna prijava (uz propisana izuzeća) te isti više ne bi više imali obvezu podnošenja godišnje porezne prijave, odnosno Porezna uprava bi temeljem prikupljenih podataka u tijeku poreznog razdoblja, izvršila godišnji obračun i poreznim obveznicima dostavila informativni izračun. Isto će učiniti i za porezne obveznike koji bi dobrovoljnim podnošenjem godišnje porezne prijave ostvarili pravo na povrat preplaćenog poreza na dohodak. Na taj način, bi se navedenim poreznim obveznicima olakšalo ispunjenje porezne obveze, odnosno način ostvarenja određenih prava budući da isti ne bi više kao do sada morali dostavljati godišnje prijave poreza na dohodak Poreznoj upravi te bi došlo do znatnih ušteda kako za Poreznu upravu tako i za same porezne obveznike. Osim navedenog Cilj predložene izmjene Zakona, kojim se uvodi poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak, je pridonijeti efikasnosti postupka te pojednostaviti poreznim

obveznicima ispunjenje poreznih obveza odnosno način ostvarivanja određenih prava. Na taj način bi se pridonijelo i rasterećenju rada u Poreznoj upravi.

Isto tako, propisuju se slučajevi da se obveznicima poreza na dohodak porezna rješenja ne izdaju ako je tako uređeno ovim Zakonom te se propisuje da obveznici poreza na dohodak koji obavljaju samostalnu djelatnost plaćanju porez na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi s danom podnošenja godišnje porezne prijave.

VI) Radi uvođenja oporezivanja kamata na štednju i kapitalnih dobitaka te promjene načina utvrđivanja dohotka ostvarenog po osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena, propisuje se visina i način plaćanja predujma poreza na dohodak po osnovi tako ostvarenih izvora dohotka.

VII) Predlaže se povećanje olakšice za potpomognuta područja i područje grada Vukovara, odnosno povećanje osnovnog osobnog odbitka i to na način da porezni obveznici koji imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na području Grada Vukovara utvrđenog prema posebnom propisu o obnovi i razvoju Grada Vukovara, mogu osnovni osobni odbitak koristiti u visini 3.500,00 kuna mjesečno, odnosno porezni obveznici koji imaju prebivalište i borave na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u II. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske mogu osnovni osobni odbitak koristiti u visini 3.000,00 kuna mjesečno, a sve kako bi se dodatno potpomoglo područjima koja su slabije razvijena odnosno poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na tim područjima te bi se, između ostalog, tim poreznim poticajima potaknulo oživljavanje gospodarskih aktivnosti na tim područjima uz povećanje potrošnje kao i povratak stanovništva na ta područja.

VIII) Radi uvođenja posebnog postupka utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak te uvođenja novog izvješća na temelju kojeg će porezni obveznici moći priznati kapitalni gubitak, propisuje se da će ministar financija propisati oblik i sadržaj godišnjeg izvješća te oblik i sadržaj izračuna i način dostave podataka privremenih poreznih rješenja o utvrđenom godišnjem dohotku ostvarenom u porezom razdoblju u posebnom postupku.

Ciljevi koji se namjeravaju postići donošenjem Zakona:

Promjenom poreznih razreda i povećanjem osobnog odbitka, povećat će se raspoloživi dohodak tzv. „srednjeg sloja poreznih obveznika“ (radnika i umirovljenika i drugih osoba koje ostvaruju dohodak) što će posljedično utjecati na povećanje potrošnje te se mogu očekivati pozitivna kretanja u gospodarstvu. Smanjenjem poreznog opterećenja rada očekuje se i pozitivan utjecaj na tržište rada, poduzetničku klimu, konkurentnost hrvatskih radnika na međunarodnom tržištu rada, posebice u dijelu sektora visokih tehnologija, povećanje osobne potrošnje i dr. Isto tako, navedenim izmjenama plaće poreznih obveznika koji ostvaruju bruto plaću do visine minimalne plaće u Republici Hrvatskoj (3.017,61 kuna za 2014.), uz pretpostavku osobnog odbitka u iznosu od 2.600,00 kuna (koeficijent 1,00) ne bi podlijegale oporezivanju.

Povećanjem osobnog odbitka za porezne obveznike koji imaju prebivalište i borave na potpomognutim područjima i na području Grada Vukovara, dodatno bi se potpomoglo područjima koja su slabije razvijena odnosno poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i borave na tim područjima te bi se, između ostalog, tim poreznim poticajima potaknulo oživljavanje gospodarskih aktivnosti na tim područjima uz povećanje potrošnje kao i povratak stanovništva na ta područja.

Nadalje, pojavila se potreba za sustavnim uređenjem u području otuđenja odnosno prodaje otpada što je djelomično već i učinjeno donošenjem novog Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Ciljevi ovog Prijedloga zakona su pojednostavljenje sustava oporezivanja, jedinstveno postupanje pri oporezivanju primitaka ostvarenih od otuđenja otpada te sprečavanje porezne evazije.

Cilj predložene izmjene Zakona, kojim bi se propisalo da Porezna uprava ima obvezu izrade informativnog izračuna godišnjeg poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, je pridonijeti efikasnosti postupka te pojednostaviti poreznim obveznicima ispunjenje poreznih obveza odnosno način ostvarivanja određenih prava. Na taj način bi se pridonijelo i rasterećenju rada u Poreznoj upravi.

Isto tako, kako bi se smanjili troškovi proizišli izdavanjem rješenja, predlaže se ukidanje rješenja za sve one porezne obveznike koji sami podnose godišnja ili mjesečna izvješća te će se zaduženja obavljati na temelju tih izvješća. Na ovaj način doći će do pojednostavljenja i ubrzanja rada u Poreznoj upravi te će se ojačati povjerenje između poreznog tijela i poreznog obveznika i prije svega rasteretiti cijeli sustav uprave smanjujući troškove izrade papirnatih rješenja i uložene energije te pridonijeti zaštiti okoliša.

Kako bi se smanjilo porezno opterećenje za one porezne obveznike koji obavljaju samostalnu djelatnost, a koji prilikom nabave dugotrajne imovine ostvaruju državne pomoći, poticaje, odnosno potpore za nabavu iste te im se u tom poreznom razdoblju temeljem tako ostvarenog primitka koje im služi za nabavu dugotrajne imovine utvrđuje obveza poreza na dohodak (zbog primjene načela blagajne kao temeljnog načela oporezivanja dohotka), predlaže se iskazivanje takvih primitaka u iznosima obračunate amortizacije nabavljenog sredstva na način kako to obračunavaju obveznici poreza na dobit primjenom računovodstvenih standarda.

Propisuje da se drugim dohotkom smatra i primitak utvrđen kao razlika vrijednosti imovine i dokazane visine sredstava za njezino stjecanje te način utvrđivanja tako ostvarenog dohotka pri čemu bi poreza na dohodak po osnovi tako ostvarenog dohotka plaćao po stopi od 40%, a isti bi se prema prijedlogu Zakona smatrao konačno plaćenim porezom odnosno porezni obveznici po osnovi tako ostvarenog dohotka ne bi mogli podnijeti godišnju poreznu prijavu. Dakle, predlaže se veće porezno opterećenje u odnosu na postojeći porezni tretman, a sve kako bi se smanjila porezna evazija.

Kako bi se poslodavcima smanjio porezni teret za radnike, predlaže se i oslobođenje od plaćanja poreza na dohodak na uplate članarina od strane poslodavaca po osnovi članstva u strukovnim komorama, koje je prema posebnim propisima, obvezno za radnike pri obavljanju određenih poslova za poslodavca i isplattelja primitka odnosno plaće.